

Streda 4. júla 2018

P8_TA(2018)0301

Začatie rokovaní o dohode medzi EÚ a Egyptom o výmene osobných údajov na boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 4. júla 2018 o odporúčaní Komisie, pokiaľ ide o rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Egyptskou arabskou republikou o výmene osobných údajov medzi Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a egyptskými príslušnými orgánmi na boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu (COM(2017)0809 – 2018/2066(INI))

(2020/C 118/15)

Európsky parlament,

- so zreteľom na odporúčanie Komisie, pokiaľ ide o rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania o dohode medzi Európskou úniou a Egyptskou arabskou republikou o výmene osobných údajov medzi Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a egyptskými príslušnými orgánmi na boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu (COM(2017)0809),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie a najmä na jej články 7 a 8,
- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä na jej článok 6, a na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), najmä na jej články 16 a 218,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV ⁽¹⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) ⁽²⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcu sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) ⁽³⁾,
- so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 350, 30.12.2008, s. 60.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89.

Streda 4. júla 2018

- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o ochrane údajov (ETS č. 108) a na Dodatkový protokol z 8. novembra 2001 k Dohovoru o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov týkajúceho sa orgánov dozoru a cezhraničných tokov údajov (ETS č. 181),
  - so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (ďalej len „EDPS“) č. 2/2018 o ôsmich mandátoch na rokovanie o uzatvorení medzinárodných dohôd umožňujúcich výmenu údajov medzi Európou a tretími krajinami,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 3. októbra 2017 o boji proti počítačovej kriminalite ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na dohodu dosiahnutú medzi Európskym parlamentom a Radou o návrhu nariadenia o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (COM(2017)0008), a najmä na kapitolu o spracúvaní operatívnych osobných údajov, ktorá sa vzťahuje na orgány, úrady alebo agentúry Únie pri vykonávaní činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti kapitoly 4 a 5 tretej časti hlavy V ZFEÚ,
  - so zreteľom na článok 108 ods. 1 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A8-0236/2018),
- A. keďže nariadenie (EÚ) 2016/794 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa umožňuje prenos osobných údajov orgánu tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii, pokiaľ je takýto prenos potrebný na vykonávanie úloh Europolu na základe rozhodnutia Komisie o primeranosti podľa smernice (EÚ) 2016/680, medzinárodnej dohody podľa článku 218 ZFEÚ poskytujúcej náležité záruky, alebo dohôd o spolupráci umožňujúcich výmenu osobných údajov a uzatvorených pred 1. májom 2017, a – vo výnimočných prípadoch – na základe individuálneho posúdenia za prísnych podmienok stanovených v článku 25 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/794 a za predpokladu, že sú zabezpečené primerané záruky;
- B. keďže medzinárodné dohody umožňujúce Europolu a tretím krajinám spolupracovať a vymieňať si osobné údaje by mali rešpektovať články 7 a 8 Charty základných práv a článok 16 ZFEÚ, a teda dodržiavať zásadu obmedzenia účelu a právo na prístup a na opravu a podliehať kontrole nezávislým orgánom, ako to osobitne stanovuje charta, a keďže tieto dohody sa musia ukázať ako nevyhnutné a primerané na splnenie úloh Europolu;
- C. keďže takýto prenos musí spočívať na medzinárodnej dohode uzatvorenej medzi Úniou a danou treťou krajinou podľa článku 218 ZFEÚ, v ktorom sa uvádzajú náležité záruky, pokiaľ ide o ochranu súkromia a základných práv a slobôd jednotlivcov;
- D. keďže v posledných rokoch bolo v Egyptskej arabskej republike odhalených viacero prípadov porušenia ľudských práv; keďže bola predovšetkým opozícia nemilosrdne potláčaná, so zacielením najmä na novinárov, politických aktivistov a obhajcov ľudských práv; keďže sú naďalej nahlasované prípady mučenia; keďže každému účinnému vyšetrovaniu porušovania ľudských práv štátnymi úradníkmi bránila všadeprítomná beztrestnosť;
- E. keďže sa v programovacom dokumente Europolu na obdobie 2018 – 2020 ⁽²⁾ zdôrazňuje rastúci význam posilnenia multidisciplinárneho prístupu vrátane spoločného využívania potrebných odborných znalostí a informácií od rozširujúceho sa množstva partnerov, v záujme uskutočnenia misie Europolu;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0366.

⁽²⁾ Programovací dokument Europolu na obdobie 2018 – 2020, ktorý prijala Správna rada Europolu 30. novembra 2017, EDOC# 856927v18.

Streda 4. júla 2018

- F. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 3. októbra 2017 o boji proti počítačovej kriminalite zdôraznil, že dohody o strategickej a operačnej spolupráci medzi Europolom a tretími krajinami uľahčujú výmenu informácií aj praktickú spoluprácu v rámci boja proti počítačovej kriminalite;
- G. keďže Europol už v minulosti uzatvoril viacero dohôd o výmene údajov s tretími krajinami, ako sú napríklad Albánsko, Austrália, Bosna a Hercegovina, bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Gruzínsko, Island, Kanada, Kolumbia, Lichtenštajnsko, Moldavsko, Monako, Nórsko, Spojené štáty americké, Srbsko, Švajčiarsko, Ukrajina;
- H. keďže EDPS je dozorným úradníkom Europolu od 1. mája 2017 a zároveň je aj poradcom inštitúcií EÚ v oblasti politík a právnych predpisov, ktoré sa týkajú ochrany údajov;
1. domnieva sa, že je potrebné riadne posúdiť potrebu spolupráce s Egyptskou arabskou republikou v oblasti presadzovania práva, ako aj jej proporionalitu vzhľadom na bezpečnostné záujmy Európskej únie; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti vykonala dôkladné posúdenie vplyvu; zdôrazňuje, že pri vymedzovaní mandátu na rokovanie o dohode medzi Európskou úniou a Egyptskou arabskou republikou o výmene osobných údajov medzi Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a egyptskými príslušnými orgánmi na boj proti závažnej trestnej činnosti a terorizmu je nevyhnutná náležitá opatrnosť;
  2. domnieva sa, že treba zabezpečiť, aby prijímajúce tretie krajiny plne dodržiavali články 7 a 8 charty, ako aj ďalšie základné práva a slobody chránené chartou; vyzýva v tejto súvislosti Radu, aby do usmernení na rokovania navrhnutých Komisiou doplnila podmienky stanovené v tomto uznesení;
  3. domnieva sa, že existujú veľké obavy o dodržiavanie základných práv v Egyptskej arabskej republike, najmä pokiaľ ide o slobodu prejavu, slobodu náboženstva, a právo nebyť vystavený mučeniu alebo neľudskému zaobchádzaniu, ako je zakotvené v Charte a v Európskom dohovore o ľudských právach;
  4. konštatuje, že doposiaľ nebolo vykonané žiadne primerané posúdenie vplyvu, ktoré by dôkladne posúdilo riziká, ktoré predstavujú prenosy osobných údajov Egyptskej arabskej republike, pokiaľ ide o práva jednotlivcov na súkromie a ochranu údajov, ale aj o ostatné základné práva a slobody chránené chartou; žiada Komisiu, aby vykonala zodpovedajúce hodnotenie vplyvu s cieľom vymedziť potrebné záruky, ktoré sa majú do dohody začleniť;
  5. trvá na tom, že úroveň ochrany vyplývajúca z dohody by mala byť v zásade rovnaká ako úroveň ochrany v práve EÚ; zdôrazňuje, že ak nie je možné takúto úroveň zaručiť ani v právnych predpisoch, ani v praxi, dohodu nie je možné uzavrieť;
  6. žiada, aby dohoda obsahovala prísne a konkrétne ustanovenia ukladajúce povinnosť dodržiavať zásadu obmedzenia účelu, ako aj jasné podmienky spracúvania prenášaných osobných údajov, aby sa zabezpečilo, že článok 8 charty a článok 16 ZFEÚ sa budú v plnom rozsahu dodržiavať a aby sa zabránilo zodpovednosti Europolu za prípadné porušenie právnych predpisov Únie o ochrane údajov v dôsledku prenosu osobných údajov bez potrebných a vhodných záruk;
  7. žiada, aby sa smernica B doplnila tak, aby výslovne uvádzala dohodu, že Europol podľa článku 19 nariadenia o Europele musí dodržiavať všetky obmedzenia týkajúce sa osobných údajov poskytnutých Europolu členskými štátmi alebo inými poskytovateľmi, pokiaľ ide o používanie údajov, ktoré sa majú preniesť Egyptskej arabskej republike, a prístup k nim;
  8. žiada, aby dohody jednoznačne stanovovali, že akékoľvek ďalšie spracúvanie by malo vždy podliehať vopred udelenému a písomnému povoleniu Europolu; zdôrazňuje, že tieto povolenia by mal Europol zdokumentovať a sprístupniť ich EDPS na jeho žiadosť; žiada, aby dohoda obsahovala aj ustanovenie, na základe ktorého by príslušné orgány Egyptskej arabskej republiky boli povinné tieto obmedzenia rešpektovať, a aby v nej bolo uvedené, ako by sa dodržiavanie týchto obmedzení presadzovalo;

Streda 4. júla 2018

9. trvá na tom, aby dohoda obsahovala jasné a presné ustanovenie stanovujúce lehotu uchovávanía osobných údajov a požadujúce výmaz prenesených osobných údajov na konci lehoty uchovávanía údajov; žiada, aby sa v dohode v záujme zabezpečenia súladu stanovili procesné opatrenia; trvá na tom, aby sa vo výnimočných prípadoch, ak existujú náležité opodstatnené dôvody na uchovávanie údajov počas dlhšieho obdobia, po uplynutí lehoty na uchovávanie údajov tieto dôvody a sprievodná dokumentácia oznámili Europolu a EDPS;

10. očakáva uplatňovanie kritérií uvedených v odôvodnení 71 smernice (EÚ) 2016/680, t. j. aby prenos osobných údajov podliehal povinnostiam zachovávanía dôvernosti zo strany príslušných egyptských orgánov, ktorým Europol zasiela osobné údaje, a zásade špecifickosti a aby sa osobné údaje nepoužili na požadovanie, uloženie alebo vykonanie trestu smrti alebo akejkoľvek inej formy krutého alebo neľudského zaobchádzania;

11. domnieva sa, že treba jasne vymedziť a uviesť v samotnej medzinárodnej dohode kategórie trestných činov, v súvislosti s ktorými sa budú osobné údaje vymieňať, v súlade s vymedzeniami trestných činov v EÚ, ak sú k dispozícii; zdôrazňuje, že tento zoznam by mal jasne a presne vymedzovať činnosti, na ktoré sa vzťahujú tieto trestné činy, a osoby, skupiny a organizácie, na ktoré bude mať prenos údajov pravdepodobne vplyv;

12. naliehavo vyzýva Radu a Komisiu, aby v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a so zmyslom článku 8 ods. 3 charty spolu s vládou Egyptskej arabskej republiky stanovili, ktorý nezávislý dozorný orgán má byť zodpovedný za dohľad nad vykonávaním medzinárodnej dohody; naliehavo požaduje dohodu na takomto orgáne a jeho zriadenie ešte pred začiatkom nadobudnutia platnosti príslušnej medzinárodnej dohody; trvá na tom, aby sa v prílohe k tejto dohode konkrétne uviedol názov príslušného orgánu;

13. domnieva sa, že ktorákoľvek zo zmluvných strán by mala mať možnosť pozastaviť alebo zrušiť medzinárodnú dohodu v prípade jej porušenia a že aj nezávislý dozorný orgán by mal mať právomoc navrhnúť pozastavenie alebo ukončenie dohody v prípade jej porušenia; domnieva sa, že všetky osobné údaje, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohody a ktoré boli prenesené pred pozastavením jej uplatňovania alebo skončením jej platnosti, sa môžu naďalej spracúvať v súlade s dohodou; domnieva sa, že by sa malo stanoviť pravidelné hodnotenie dohody s cieľom posúdiť jej dodržiavanie zo strany partnerov;

14. domnieva sa, že je nutné jasne vymedziť koncepciu jednotlivých prípadov, pretože je potrebná na posúdenie nevyhnutnosti a proporcionality prenosu údajov; zdôrazňuje, že toto vymedzenie by sa malo vzťahovať na prebiehajúce vyšetrovania trestných činov;

15. zastáva názor, že je potrebné vymedziť koncepciu primeraných dôvodov, aby sa mohla posúdiť nevyhnutnosť a proporcionality prenosu údajov; zdôrazňuje, že toto vymedzenie by sa malo vzťahovať na prebiehajúce vyšetrovania trestných činov;

16. zdôrazňuje, že údaje prenášané prijímajúcemu orgánu nikdy nemôže ďalej spracúvať iný orgán a že preto by sa mal zostaviť vyčerpávajúci zoznam príslušných orgánov v Egyptskej arabskej republike, ktorým Europol môže preniesť údaje, vrátane opisu právomocí týchto orgánov; domnieva sa, že každá zmena tohto zoznamu, v rámci ktorej sa nahradí alebo pridá nový príslušný orgán, by si vyžadovala preskúmanie medzinárodnej dohody;

17. trvá na tom, že treba výslovne uviesť, že následné prenosy informácií od príslušných orgánov Egyptskej arabskej republiky na iné orgány v Egyptskej arabskej republike možno povoliť len na splnenie pôvodného účelu prenosu Europolu a mali by sa vždy oznámiť nezávislému orgánu, EDPS a Europolu;

18. zdôrazňuje, že treba výslovne uviesť, že následné prenosy informácií od príslušných orgánov Egyptskej arabskej republiky iným krajinám sú zakázané a mali by za následok okamžité ukončenie medzinárodnej dohody;

19. domnieva sa, že medzinárodná dohoda s Egyptskou arabskou republikou by mala zahŕňať právo dotknutých osôb na informácie, opravu a výmaz, ako je stanovené v iných právnych predpisoch Únie o ochrane údajov;

Streda 4. júla 2018

20. poukazuje na to, že prenos osobných údajov, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie, členstvo v odboroch, genetické údaje alebo údaje týkajúce sa zdravia a sexuálneho života osoby, je mimoriadne citlivý a vzbudzuje vážne obavy vzhľadom na odlišný právny rámec, spoločenské charakteristiky a kultúrne pozadie Egyptskej arabskej republiky v porovnaní s Európskou úniou; zdôrazňuje skutočnosť, že trestné činy sú v Únii vymedzené inak ako v Egyptskej arabskej republike; je toho názoru, že takýto prenos údajov by sa mal uskutočniť len vo veľmi výnimočných prípadoch a s jasnými zárukami pre dotknutú osobu a osoby prepojené s dotknutou osobou; domnieva sa, že je nutné vymedziť konkrétne záruky, ktoré musí Egyptská arabská republika dodržiavať, pokiaľ ide o základné práva a slobody vrátane rešpektovania slobody prejavu, slobody náboženského vyznania a ľudskej dôstojnosti;
21. je presvedčený, že do dohody by mal byť zahrnutý mechanizmus monitorovania a že dohoda by mala podliehať pravidelnému preskúmaniu s cieľom vyhodnotiť jej fungovanie v súvislosti s operačnými potrebami Europolu, ako aj dodržiavanie európskych práv a zásad v oblasti ochrany údajov;
22. vyzýva Komisiu, aby sa poradila s EDPS pred dokončením medzinárodnej dohody v súlade s nariadením (EÚ) 2016/794 a nariadením (ES) č. 45/2001;
23. zdôrazňuje, že súhlas Európskeho parlamentu s uzatvorením dohody bude podmienený uspokojivým zapojením Európskeho parlamentu vo všetkých fázach postupu v súlade s článkom 218 ZFEÚ;
24. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vláde Egyptskej arabskej republiky.
-